

N. IORGA

Az újságárus asztalán halommal fekszenek a román lapok. A címeik már ismerősek, már jól is ejtjük a szavakat: *Universul, Epoca, Dimineața, Lupta, Neamul Românesc...*

Neamul Românesc... ennek van a legszebb címe. A külseje szerény, a terjedelme sem nagy, de – ennek az élén áll a név, amely körül most szavaink utaznak: N. Iorga...

Nem ismerem, egy kis füzetet járt csak a kezemben, történeti munka: *Román-angol vonatkozások*, egy pár vezércikkét fordítottam le magamnak, és egynéhány aktuális nyilatkozata jutott a fülemhez. Ha kérdelem román polgártársaimat, mit tudnak róla, mit várnak tőle: alig felelnek, és amit mondanak, a semminél is kevesebb. „Theoretikus, történettudás, alig áll mögötte valaki.” És én az egész válság folyamán, mialatt minden reggel keseregtem nyelvbéli tudatlanságom felett, mégiscsak legjobban azt sajnáltam, hogy nem tudom olvasni a *Neamul Românesc*-et. A többi lapok híradásait, információit elvégre 24 órás késedelemmel, magyarul is olvashattam. (Nem lettem tőlük okosabb.) De én nem aktuális történésekre voltam kíváncsi, hanem arra, hogyan gondolkodik a dolgok felől egy egész ember Bukarestben?

Egy egész ember? Honnan tudom?

Onnan tudom, hogy amikor gondolatban Bukarest felé fordulok és képzeletben a Cafea Victorián barangolok – egyetlen emberrel szeretnék csak találkozni és egy utcasarkon pár szót váltani vele: N. Iorgával.

Három év alatt sok kérdés halmozódott fel a lelkemben, amelyekre szeretnék felelős embertől feleletet kapni. Nem kormányfelelősségre gondolok, hanem egy olyan ember felelősségérzetére, aki, ha érzésbeli, politikai és nem magyarázható faji ellentétek el is választják tőlem – mégsem fog nekem frivolan válaszolni! Nem fog hazudni, sem felelet nélkül otthagyni az utcasarkon. Mert súlyosan érzi emberi felelősségét, és percre sem hajlandó azt elnyomni a politika miatt. Ilyen emberrel vágyom én találkozni a Calea Victorián.

És ilyen emberrel szeretnék találkozni a miniszterelnöki székben is. Egy Iorga-kabinet, amilyen kívánatos volna, olyan valószínűtlen. De elképzelésnek – magyarságunk számára is kellemes egy olyan férfi a kormány élére, aki nem lesz frivol, ha fölvetjük előtte szegény kis életünk fájó kérdéseit, és aki akár igent mond, akár nemet, legalább kétséget nem hagy: hogy komolyan felelt.

De – Iorga az élén! Ez képtelenség.

Az ilyen ember akkor is felel, és olyanoknak is felel, amikor nem kérdezik. És az ilyen ember nagyon sokaknak kellemetlen.

Csak írjon történetet. A halottak nem érzékenyek.

Kalauz, 1922 jan. 22. I. évf. 4. sz.,